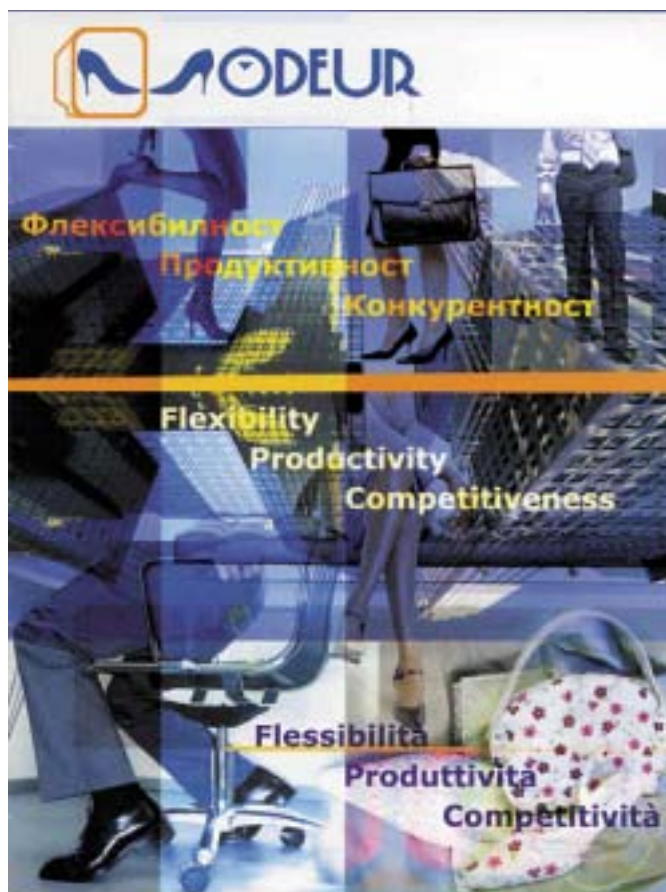

ЕКОНОМСКИТЕ МОЖНОСТИ НА ПРОЕКТОТ НА Е-БИЗ

Главна цел на Проектот е-БИЗ на УСАИД е да го стимулира вработувањето во Македонија преку помагање на малите и на средните претпријатија да имплементираат висококвалитетни информатички ко-

■ Пишува: Рената МАТЕСКА

муникациски (ИКТ) апликации, кои ги поддржуваат нивната конкурентност и развој. Развојот на малите и на средните претпријатија е двигател на економскиот развој. Тоа е правило кое важи не само за македонската економија, туку секаде во светот. Токму затоа нивниот развој е многу важен.

"Македонија е дом на еден комплетно нов проект, е-БИЗ. Овој Проект користи информатичка комуникациска технологија, се со цел да се подобри конкурентноста на индустриите во Вашата држава. Проектот им помага на бизнисите од различни индустрии во Македонија да бидат поконкурентни

како на европскиот, така и на глобалниот пазар", вели Janice Brodman, директор на EDC.

Brodman е директор на Центарот за иновативни технологии, кој е дел од организацијата ЕДЦ. ЕДЦ претставува Центар за развој на едукацијата, кој е формиран од престижниот Универзитет "Харвард" и Масачусетс универзитетот за технологија. Центарот за иновативни технологии со неговите активности функционира низ цел свет и е фокусиран на примената на информатичката комуникациска технологија, со цел да се зголеми конкурентноста и да се подобри деловноста на фирмата.

Приоритет на Програмата за економски развој на УСАИД во Македонија е зајакнување на малите и на средните претпријатија. Современите технологии се клучни во способноста на претпријатијата да станат конкурентни на меѓународниот пазар. Проектот е-БИЗ на УСАИД воведува нов, иновативен пристап, покажа успех во обезбедувањето услуги за малите и за средните претпријатија и е добро позициониран да има значително влијание на конкурентноста на сите индустрии кои ги покрива.

Janice Brodman е доктор по економски науки на Универзитетот "Харвард" во САД и долги години работела на Харвардската бизнис школа како експерт и консултант. Во својата досегашна работа таа им помогнала на многу успешни фирми, како што се,

Сити Банк и Генерал Електрик. Користејќи го тоа знаење таа решила да почне со проект, со кој ќе им помогне на земјите кои се во развој и на кои им е неопходна помош. Таа своето дваесетгодишно богато искуство, е една од водечките личности во

ГЛОБАЛНИ ПЕРСПЕКТИВИ ПРЕК

JANICE BRODMAN, ДИРЕКТОР НА ЦЕНТАР ЗА ИНОВАТИВНИ ТЕХНОЛОГИИ

☀️ Госпоѓа Brodman, што ќе кажете за досегашните активности на Проектот е-БИЗ во Македонија?

BRODMAN: Проектот е-БИЗ е иновативен модел кој прв пат се спроведува во Македонија и како таков може да ни послужи за пример и тој би можел да се спроведува и во другите земји. Ова е прв пат, токму кај вас, да спроведуваме проект фокусиран на информатичко-комуникациска технологија. Инаку, самиот Проект се базира на високоефективни апликации на информатичко-комуникациска технологија, кои индустриските, односно фирмите ги користат и преку нивната употреба тие се поспособни за настап на странскиот пазар.

☀️ Што би кажале за нашата Национална стратегија за информатичко општество и колку Проектот ќе има свој удел во нејзиното спроведување?

BRODMAN: Ние ја искористивме Националната стратегија за информатичко општество при осмислувањето на Проектот и целата идеја за е-БИЗ е базирана токму на Стратегијата. Всушност, и во Стратегијата е зацртано да се направи линк меѓу фирмите, едукацијата и потребите на економијата воопшто.

☀️ Во Македонија сме соочени со прескап Интернет, прескапи линии за АДСЛ, така што нивото

на користење на овие услуги е мошне ниско... Може ли со овој Проект да се придонесе за надминување или за ублажување на ваквата Интернет неписменост во државата?

BRODMAN: Овој е-БИЗ проект е еден од многуте проекти кои USAID, Американската агенција за меѓународен развој, ги спроведува во Македонија и кои се сконцентрирани и работат на пристапот на користење на Интернетот. Конкретно, е-БИЗ е концентриран на едукацијата на фирмите, кои треба преку користењето на Интернетот и информатичката комуникациска технологија да бидат поконкурентни на меѓународниот пазар.

☀️ До кога ќе трае Проектот и кои се досегашните постигнати резултати?

BRODMAN: Проектот ќе се одвива до крајот на септември 2006 година. Што се однесува до постигнатите резултати тие веќе се видливи и се поголеми од очекуваните. Неодамна направивме и истражување на мислењето на клиентите на нашите е-БИЗ центри. Интересно е да напомям дека повеќето од нив се изјаснија дека веќе ги гледаат резултатите и сметаат дека е-БИЗ центрите им помагаат во работењето и во зголемувањето на конкурентноста.

Центарот за иновативни технологии.

ИДЕЈА И ЦЕЛИ

Идејата на Проектот е преку подобрување на перформансите на претпријатијата да се зголеми извозот, да се привлечат странски инвестиции и да се создаде подобар менаџерски кадар. Проектот е-БИЗ на УСАИД во Македонија идентификува дванаесет можности за создавање центри со високоефективни ИКТ решенија. Од нив се избрани осум е-БИЗ деловни центри и тоа: Национален портал за туризам, Центар за чевларска технологија, Центар за текстилна технологија, Веб Портал за модна индустрија, Он лајн

менаџмент тренинг центар, ЦИРКО МЕС Центар за македонски аналитичари, Развоен бизнис центар и Дигитален медиумски филмски град. Секој од центрите нуди "високоефективни" услуги, со висока додадена вредност за малите и за средните претпријатија, работат на основа на добро изработен бизнис план, и се формирани со коинвестиција од македонска компанија или конзорциум. Проектот е-БИЗ има создадено и е-БИЗ центри со два универзитета (Цирко МЕС и Развоен бизнис центар), нудејќи ИКТ услуги на локалните МСП, а во исто време и практична обука на студентите - повторно со претходно изработен бизнис план.

Факт е дека македонскиот

пазар е мал, а земјата се соочува со голем процент на невработеност. За да се надмине ваквата ситуација потребно е да се зголеми извозот, односно да се подобри пласманот на македонските компании на странските пазари. За тоа е потребна логистичка поддршка на компаниите. Идејата на Проектот е преку подобрување на перформансите на претпријатијата да се зголеми извозот, да се привлечат странски инвестиции и да се создаде подобар менаџерски кадар.

АНКЕТА И РЕЗУЛТАТИ

Во неодамнешната анкета (спроведена од независни истражувачи), повеќе од 60 отсто од вкупно 206 анкети-

рани претпријатија изјавиле дека услугите на е-БИЗ центрите го зајакнале нивното деловно работење за само неколку месеци од постоењето на е-БИЗ центри. Клиенти на три е-БИЗ центри покажаа дека на дури 78-93 проценти од нив, услугите кои ги нудат центрите им го подобриле деловното работење. Подеднакво важно, анкетираниите имаат наведено како нивните компании го подобриле работењето (на пример, услуга на клиентите, зголемена продажба, подобрен квалитет на производот, итн.), демонстрирајќи на тој начин дека анкетираниите знаеја точно каков вид подобрување т.е. со какви предности се здобиле, користејќи ги услугите на е-БИЗ центрите.

У ПРИМЕНА НА ТЕХНОЛОГИИ